

CERTIFIERAD
ÅTERVINNING

CERTIFIERAD BIOGÖDSEL
SPCR 120

ÅRSRAPPORT 2020

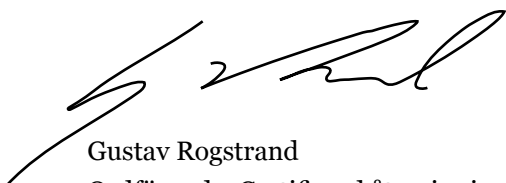
Förord

På uppdrag av styrgruppen för Certifierad återvinning har Hushållningssällskapet Östergötland tagit fram årsrapport för år 2020 för certifierad biogödsel, SPCR 120. Årsrapporten är en del av styrgruppens arbete att kommunicera certifieringssystemets nytta och resultat. I denna årsrapport redovisas resultat från år 2020 och från femårsperioden 2016 - 2020. För äldre årsrapporter hänvisas till Avfall Sveriges webbplats.

Avfall Sverige har tillhandahållit underlag till årsrapporten, genom de data som anläggningar med certifierad biogödsel har inrapporterat till databasen Avfall Web. Redovisningen i årsrapporten har gjorts för certifierad biogödsel generellt, och inte för enskilda anläggningar. För mer detaljerad information hänvisas till anläggningarnas miljörapporter och aktuella innehållsdeklarationer för biogödsel.

Författare till årsrapporten är Hans Augustinsson och Agnes Hellgren, Hushållningssällskapet Östergötland samt Caroline Steinwig, Avfall Sverige.

Malmö november 2022

Gustav Rogstrand
Ordförande, Certifierad återvinning

Sammanfattning

Vid årsskiftet 2020/2021 hade 26 samrötningsanläggning SPCR 120-certifikat. Tillsammans producerade dessa anläggningar drygt 1,4 miljoner ton certifierad biogödsel, som användes till största del inom jordbruket som växtnäringskälla. I stort sett all den producerade biogödseln var flytande med en genomsnittlig torrsubstanshalt (TS-halt) på cirka fem procent. I hela Sverige fanns det vid årsskiftet 2020/2021 totalt 36 samrötningsanläggningar i drift. Dessa producerade sammanlagt cirka 1,9 miljoner ton (våtvikt) biogödsel.

Via den certifierade biogödseln tillfördes jordbruket totalt cirka 4 600 ton växttillgängligt kväve ($\text{NH}_4\text{-N}$), cirka 980 ton fosfor och cirka 3 200 ton kalium.

Totalt behandlades cirka 1,5 miljoner ton substrat vid de 26 samrötningsanläggningarna. Substraten som användes 2020 var stallgödsel (38 %), matavfall (23 %), organiskt avfall från livsmedelsindustrin (10 %), slakteriavfall (11 %), odlade grödor (2 %) samt övrigt (16 %). Inom kategorin ”övrigt” återfinns till exempel rester från djurfodertillverkning, sekunda spannmål och drank från etanoltillverkning.

De inrapporterade medelvärdena för metallinnehåll låg i samtliga fall under gränsvärdena. Medelinnehållet av kadmium var 0,30 mg/kg TS med en variation mellan de olika samrötningsanläggningarna från 0,10 – 0,50 mg Cd/kg TS. Kadmium-fosforkvoterna varierade mellan 10 och 59 mg Cd/kg P.

Innehåll

Definitioner.....	8
1. Inledning.....	9
1.1 Om Certifierad återvinning.....	10
1.2 Om certifieringsreglerna SPCR 120.....	11
2. Resultat	12
2.1 Antal samrötningsanläggningar	12
2.2 Substrat	12
2.3 Biogödsel	14
3. Biogödsel i ekologisk produktion	18
4. Aktuella omvärldfrågor med koppling till biogödsel	19
Bilaga 1 - Styrgruppen för Certifierad återvinning 2020	21
Bilaga 2 - Samrötningsanläggningar med SPCR 120-certifierad biogödsel.....	22

Definitioner

Avfall Web	Avfall Sveriges webbaserade statistiksystem för hantering av avfallsstatistik.
Biogödsel	Gödselmedel som bildas efter rötning av organiskt material från livsmedels- och/eller foderkedjan, till exempel rena källsorterade avfallsslag, stallgödsel, grödor, skörderester, samt rena fraktioner från dels vat-tenbruk, dels skördade örtartade växter från naturvårdande åtgärder.
Certifierad biogödsel	Biogödsel certifierad enligt regelsystemet för Certifierad återvinning, SPCR 120.
Rötrest	Samlingsnamn för gödselmedel som bildas efter rötning av organiskt material. Beroende på ursprung benämns rötresten olika; biogödsel (från samrötningsanläggningar och gårdsbiogasanläggningar) och rötslam/slam (från avloppsreningsverk). I lagstiftningen för animaliska biprodukter används annan definition av rötrest.
Samrötningsanläggning	Anläggning som rötar flera olika typer av organiskt material inklusive grödor och gödsel, dock ej avloppsrelaterade substrat.
Synliga föroreningar	Synliga föroreningar är främmande föremål såsom plast, glas, metall och kompositmaterial med en storlek > 2,0 mm.

1. Inledning

Sedan 2013 har en årlig rapport publicerats som sammanfattar det gångna året för biogödsel certifierad enligt produktcertifieringssystemet SPCR 120. Årsrapporten görs på uppdrag av styrgruppen för Certifierad återvinning. Avfall Sverige ansvarar för publiceringen. Styrgruppen presenteras i bilaga 1. I rapporten redovisas uppgifter om biogödsel. Uppgifterna är hämtade från Avfall Web och är årsmedelvärden. För mer detaljerad information kring specifika samrötningsanläggningar hänvisas till respektive anläggnings miljörapport och aktuella innehållsdeklarationer för biogödsel.

Vid behandling av organiskt material i samrötningsanläggningar produceras två produkter; biogas och biogödsel. Biogas kan användas som bland annat fordonsbränsle, till värmeproduktion eller som insatsvara i industrin. För mer information om biogasproduktion- och användning i Sverige hänvisas till Energimyndighetens årliga statistiksammanställning. Biogödsel som uppfyller kraven kan certifieras enligt Avfall Sveriges certifieringssystem Certifierad återvinning, SPCR 120.

Biogödsel möjliggör återföring av växtnäring till jordbruksmark. Certifieringssystemet syftar till att kvalitetssäkra biogödseln så att den är ett tillförlitligt gödselmedel. Samrötningsanläggningar med SPCR 120-certifikat får bara använda substrat som har sitt ursprung från livsmedels- och/eller foderkedjan samt närliggande värdekedjor.

Beroende på rötningsteknik så kommer biogödselns TS-halt att påverkas. De flesta rötningstekniker medför att biogödseln, när den tas ut ur röt-kammaren, är en flytande produkt. Biogödseln kan sedan separeras i en fast och en flytande fraktion. Bägge produkterna kan avsättas inom jordbruket som gödselmedel alternativt kan den fasta, mer fosforrika, fraktionen användas för jordtillverkning. En anläggning som separerar sin biogödsel i flera fraktioner för att erbjuda produkter med olika egenskaper kan välja att certifiera samtliga produkter eller endast vissa, till exempel endast certifiera den flytande fraktionen.

1.1 Om Certifierad återvinning

Certifieringssystemet Certifierad återvinning innehåller certifieringsregler för biogödsel (SPCR 120) och kompost (SPCR 152). För närvarande produceras kompost certifierad enligt SPCR 152 endast vid tre anläggningar i Sverige. Därför har styrgruppen valt att enbart redovisa data för biogödsel i denna årsrapport.

Certifieringen är frivillig och bygger på öppenhet mot kunden genom kvalitetsdokumentation och fri insyn vad gäller produktens kvalitet. Certifieringen är en produktcertifiering av biogödsel eller kompost. Målsättningen är att öka kundens och marknadens förtroende för produkterna.

Varumärket, se Figur 1, ägs av Avfall Sverige. RISE är certifieringsorganet och utför kontroller samt utfärdar certifikat. För att få certifikat krävs att rutiner för verksamheten finns utarbetade och tillämpas, att endast godkända substrat används och att analysresultaten under kvalifikationsåret uppnår godkända värden. Efter att en anläggning fått sin produkt certifierad genomför certifieringsorganet kontroll en till två gånger per år.

Figur 1. Varumärke Certifierad Återvinning.

Styrgruppen för Certifierad återvinning har ansvar för att utveckla certifieringssystemet och tillgodose att de tekniska kraven bygger på tillgänglig kunskap och erfarenhet. Styrgruppen representerar branschorganisationer, universitet, forskningsinstitut samt användare av biogödsel och kompost. De ordinarie ledamöterna har rösträtt. Dessutom finns det adjungerade ledamöter som representerar biogas- och komposteringsanläggningar samt certifieringsorganet. Även Naturvårdsverket och Jordbruksverket är inbjudna som adjungerade deltagare i styrgruppen.

1.2 Om certifieringsreglerna SPCR 120

Aktuell version av certifieringsreglerna finns på Avfall Sveriges webbplats. Certifieringsreglerna innehåller krav gällande; ingående substrat, leverantörer, insamling och transport, mottagning, behandlingsprocess, slutprodukt samt ”Innehållsförteckning” och ”Råd och anvisningar för användning av biogödsel”. Till reglerna finns också bilagor.

Bilaga 1a i reglerna består av godkända substratkategorier och exempel på typer av substrat som ingår i dessa kategorier. Bilaga 1b innehåller godkända tillsats- och processhjälpmedel. Dessa bilagor finns publicerade på Avfall Sveriges webbplats som separata dokument för att enklare möjliggöra kontinuerlig revidering.

Om en anläggning önskar ta emot substrat alternativt använda ett tillsats- eller processhjälpmedel som inte finns angivet i bilaga 1a eller 1b finns möjlighet att ansöka till styrgruppen om att få det godkänt. Ett beslut om godkännande gäller tills vidare. Om det kommer ny information om substratet, tillsats- eller processhjälpmedlet kan beslutet komma att ändras. Mer information om ansöknings- och beslutsprocessen finns på webbplatsen.

Basfakta Certifierad återvinning, SPCR 120

Systemägare: Avfall Sverige

Certifieringsorgan: RISE

Mer information:

Avfall Sverige <https://www.avfallsverige.se/fakta-statistik/certifierad-atervinning/>

RISE <https://www.ri.se/sv/vad-vi-gor/tjanster/certifiering-av-biogodsel>

<http://publiccert.extweb.sp.se/sv/Product/List/915#>

(anläggningar med SPCR 120-certifikat)

2. Resultat

2.1 Antal samrötningsanläggningar

Antalet samrötningsanläggningar, som producerar SPCR 120-certifierad biogödsel, uppgick vid årsskiftet 2020/2021 till 26 stycken. Antalet samrötningsanläggningar de senaste fem åren framgår av Tabell 1. De anläggningar som hade certifikat den 31 december 2020 redovisas i bilaga 2.

Tabell 1. Antalet anläggningar som, den 31 december respektive år, producerat SPCR 120-certifierad biogödsel

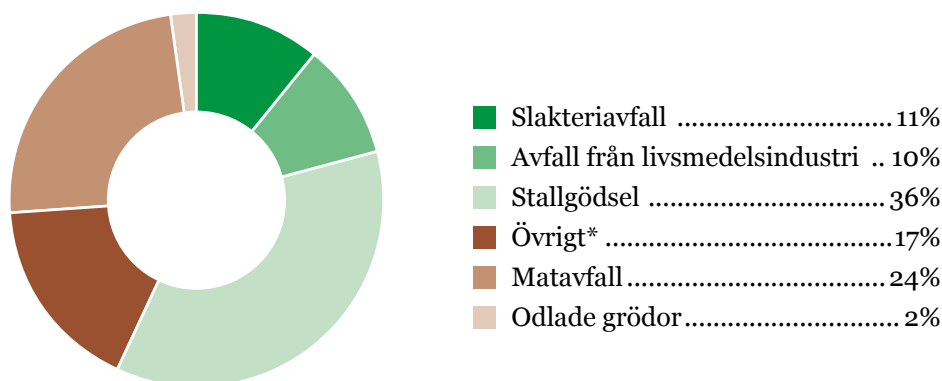
År	Samrötningsanläggningar med certifikat enligt SPCR 120 [antal]
2016	20
2017	19
2018	22
2019	26
2020	26

2.2 Substrat

Vilka substrat som behandlas i en samrötningsanläggning är avgörande för biogödselns kvalitet. Under 2020 behandlades totalt cirka 1,5 miljoner ton (våtvikt) substrat.

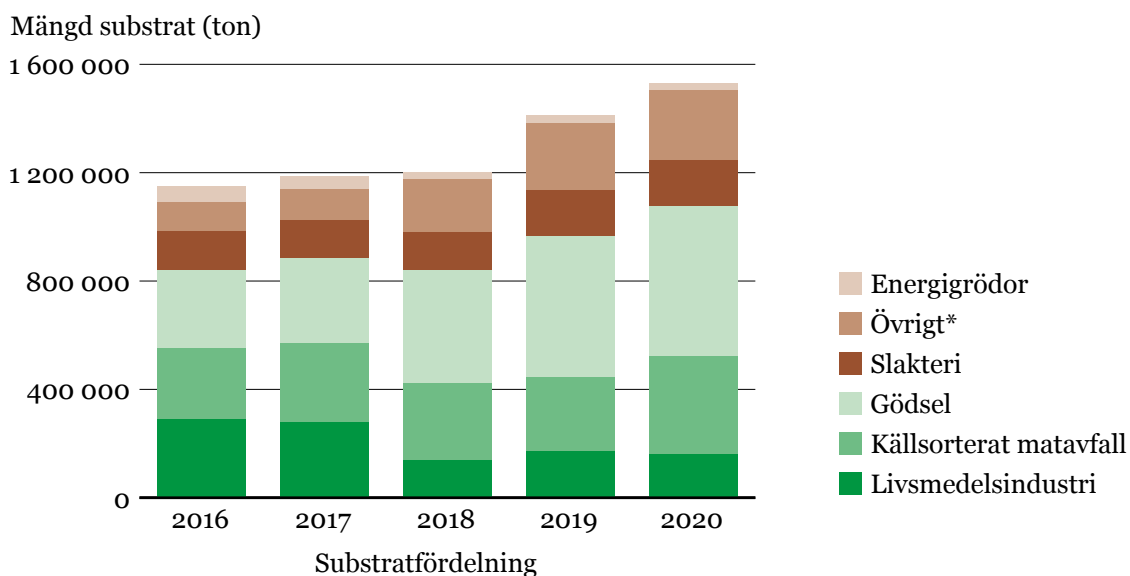
Stallgödsel och matavfall stod tillsammans för cirka 60 % (38 respektive 23 %) av den totala substratmängden. Den tredje största substratkategorin (17 %) utgjordes av "övrigt". Inom kategorin "övrigt" återfinns till exempel rester från djurfodertillverkning, sekunda spannmål och drank från etanoltillverkning. De olika substratens andelar framgår av Figur 2.

Figur 2. Fördelning av total mängd inkommande substrat (våtvikt) för produktion av biogödsel från de 26 anläggningarna med SPCR 120-certifierad biogödsel år 2020. Data från Avfall Web. * övrigt innefattar till exempel drank, halm och blast.

I Figur 3 redovisas vilka substrat som anläggningar med SPCR 120-certifierad biogödsel behandlade åren 2016 – 2020. Som framgår av figuren har den behandlade substratmängden 2020 ökat något jämfört med tidigare år. Substratkategorierna ”källsorterat matavfall” och ”stallgödsel” har ökat jämfört med föregående år. För de resterande substratkategorierna är mängderna 2020 i stort sett av samma omfattning som tidigare år.

Figur 3. Fördelning av total mängd behandlat substrat för produktion av SPCR-120 certifierad biogödsel från anläggningarna år 2016 - 2020. Data från Avfall Web. * övrigt innefattar till exempel drank, halm och blast.

2.3 Biogödsel

2.3.1 Producerad mängd och användning

Under år 2020 producerades totalt ca 1,4 miljoner ton (våtvikt) certifierad biogödsel, med en TS-halt på i medeltal 5,4 % (1,8 % - 12 %).

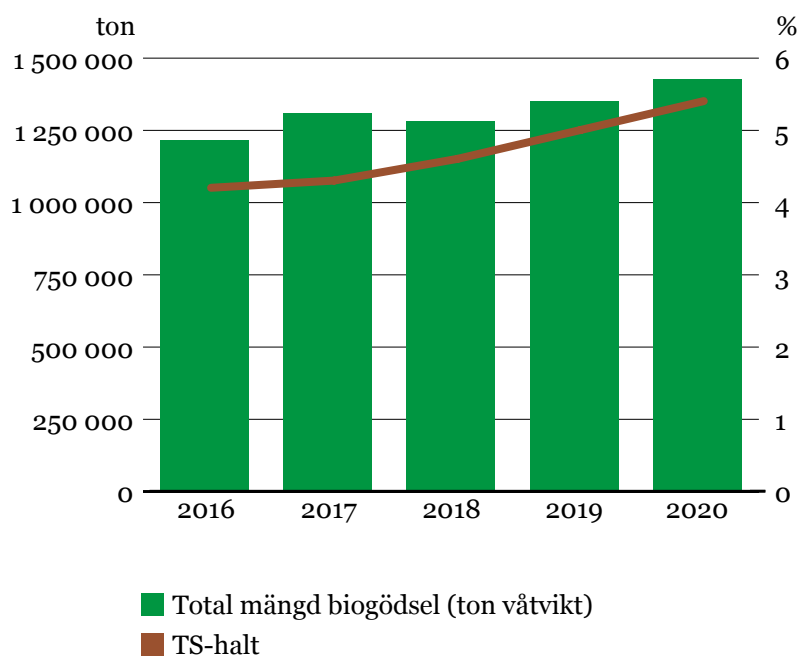
Mängden SPCR 120-certifierad biogödsel som producerades år 2016 - 2020 redovisas i Tabell 2 och Figur 4. Som framgår av Figur 4 är mängden certifierad biogödsel 2020 större än 2019.

Tabell 2. Producerad mängd biogödsel i samrötningsanläggningar totalt, samt andel av dessa anläggningar med SPCR-120 certifierad biogödsel under åren 2016–2020

År	Producerad mängd biogödsel från samrötningsanläggningar med SPCR 120-certifikat [kton våtvikt]	TS-halt i biogödsel från samrötningsanläggningar med SPCR 120-certifikat [%]	Producerad mängd biogödsel från landets samtliga samrötningsanläggningar ¹ [kton våtvikt]	Andel av den totala produktionen som producerades i samrötningsanläggningar med SPCR 120-certifikat [%]
2016	1 218	4,2	1 695	72
2017	1 310	4,3	1 722	76
2018	1 281	4,6	1 802	71
2019	1 351	5,0	1 753	77
2020	1 428	5,4	1 887	76

¹ Källa: Data för åren 2016-2019; Energimyndigheten. Data för 2020; Energigas Sverige.

Figur 4. Mängd producerad SPCR 120-certifierad biogödsel (ton våtvikt) år 2016–2020 och biogödselns TS-halt (%). Data från Avfall Web.

Användningen av biogödsel på åkermark innebar att det återfördes ca 4 600 ton ammoniumkväve, 7 900 ton totalkväve, 980 ton fosfor och 3 200 ton kalium. Det motsvarar för fosfor 5,9 % och för kalium 10 % av den mineralgödsel som importerades gödselåret 2019/20 enligt statistik från SCB. Försäljningen av kväve i mineralgödsel uppgick till 215 200 ton i form av ammonium- och nitratkväve. Den mängd ammoniumkväve som biogödseln innehöll skulle därmed motsvara cirka 2,1 % av mineralgödselkvävet. I beräkningarna förutsätts att all producerad biogödsel, 75 400 ton TS, använts på åkermark.

2.3.2 Kvalitet

Biogödselns kvalitet år 2020 i form av torrsubstanshalt (TS-halt) samt innehåll av växtnäring och metaller redovisas i Tabell 3a, 3b och 4. Observera att det är årsmedelvärden som redovisas². Varje anläggning analyserar fyra prover per år som ligger till grund för medelvärdet. Som framgår av tabellerna är det stor skillnad mellan min- och maxvärden. Det kan bero på den stora variationen av substrat som används hos samrötningsanläggningarna. Det är värt att notera att mätosäkerheten är stor, cirka 15 %, för både växtnäringsämnen och metaller. I Figur 5 redovisas årsmedelvärden av kväve, fosfor och kalium för åren 2016 – 2020.

Tabell 3a. TS-halt samt växtnäringsinnehåll i g/kg TS i SPCR 120-certifierad biogödsel år 2020

	TS-halt [%]	Tot-N	NH ₄ -N [g/kg TS]	Tot-P [g/kg TS]	Tot-K
Medelvärde	5,4	105	61	13	43
Medianvärde	4,7	98	55	11	38
Maxvärde	12	180	119	40	110
Minvärde	1,8	65	12	5	20

Tabell 3b. TS-halt samt växtnäringsinnehåll i kg/ton våtvikt i SPCR 120-certifierad biogödsel år 2020

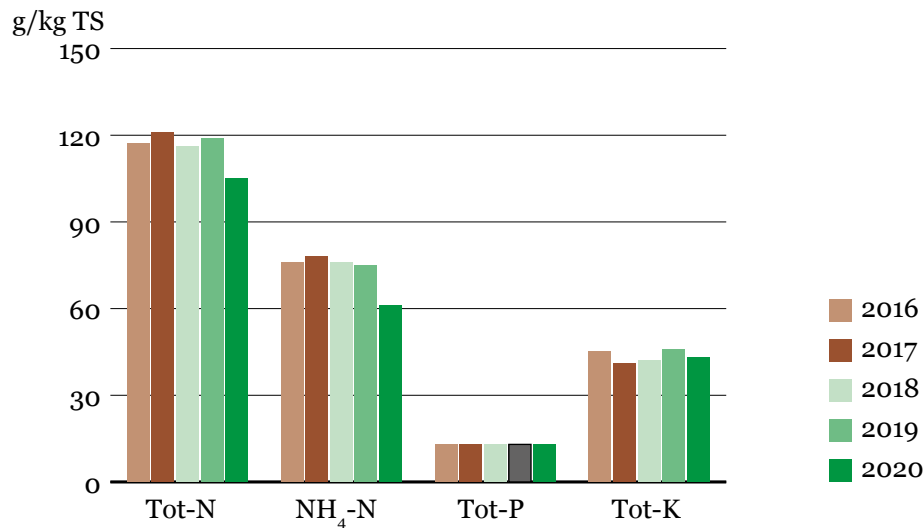
	TS-halt [%]	Tot-N	NH ₄ -N [kg/ton våtvikt]	Tot-P [kg/ton våtvikt]	Tot-K
Medelvärde	5,4	5,7	3,0	0,72	2,3
Medianvärde	4,7	4,6	3,0	0,53	2,0
Maxvärde	12	21	14	4,8	13
Minvärde	1,8	1,2	0	0,10	0,4

Tabell 4. Innehåll av metaller i mg/kg TS i SPCR 120-certifierad biogödsel år 2020

[mg/kg TS]	Pb	Cd	Cu	Cr	Hg	Ni	Zn
Medelvärde	3,4	0,30	83	7,8	0,06	8,6	261
Medianvärde	2,2	0,30	74	6,9	0,05	8,0	239
Maxvärde	15	0,50	245	32	0,25	23	580
Minvärde	0,25	0,10	21	1,3	0,01	2,9	120
Gränsvärde SPCR 120	100	1,0	600	100	1,0	50	800

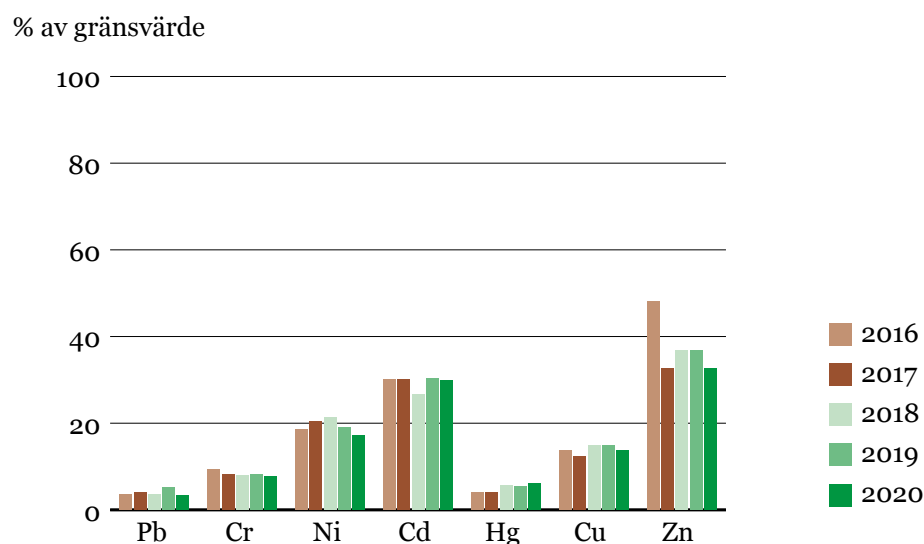
² Årsmedelvärden är den information som finns tillgänglig i Avfall Web.

Figur 5. Årsmedelvärden för växtnäringsinnehåll i g/kg TS hos SPCR 120-certifierad biogödsel år 2016 - 2020. Data från antal anläggningar: 2016: 20; 2017: 20; 2018: 19, 2019: 22, 2020: 25 (en anläggning har inte lämnat uppgifter om växtnäringsinnehåll).

I Figur 6 redovisas årsmedelvärden för metallerna bly, kadmium, kvicksilver, koppar, krom, nickel och zink för åren 2016 – 2020 relaterat till respektive gränsvärde. Den tidigare tendensen till stigande nickelhalter har brutits.

Figur 6. Årsvisa medelvärden av metaller i SPCR 120-certifierad biogödsel år 2016-2020 i procent av respektive gränsvärde. Bly (Pb), Krom (Cr), Nickel (Ni), Kadmium (Cd), Kviksilver (Hg), Koppar (Cu) och Zink (Zn).

Kadmiumfosforkvoten (Cd/P) för 2020 är oförändrad sedan 2019. Såväl max- som minvärdena (59 respektive 10 mg Cd/kg P) är lägre än 2019 som var de högsta under femårsperioden. Kvoterna har först beräknats utifrån årsmedelvärden för varje anläggning därefter har medelvärdet för alla samrötningsanläggningar beräknats. Kvoterna redovisas i Tabell 5.

Tabell 5. Kadmiumfosforkvot, mg Cd/kg P, 2016 - 2020

	2016	2017	2018	2019	2020
Medelvärde	23	24	22	26	26
Medianvärde	24	24	23	24	25
Maxvärde	52	40	30	68	59
Minvärde	5	9	8	12	10

Synliga föroreningar

Styrgruppen för Certifierad återvinning arbetar kontinuerligt för att minska mängden synliga föroreningar i biogödsel. Målsättningen är en biogödsel som är helt fri från plast och andra synliga föroreningar. Som en del av förbättringsarbetet har flera studier och kartläggningar genomförts för att få kunskap om vilken typ av synliga föroreningar som återfinns i biogödsel, dess förekomst i gödsellager och på fält. Styrgruppen har även låtit ta fram en ny analysmetodik för att bättre analysera synliga föroreningar i källsorterat förbehandlat matavfall (slurry) och biogödsel. Analysmetoden mäter yta i stället för vikt, vilket är ett bättre mått då de vanligast förekommande synliga föroreningarna är tunna plastfolier med låg vikt.

Metoden för analys av synliga föroreningar beskrivs i rapporten U2014:13 ”Metod för bestämning av synliga föroreningar i biogödsel och förbehandlat matavfall” som finns tillgänglig på Avfall Sveriges webbplats³.

Från 2020 har gränsvärdet för synliga föroreningar halverats. Tidigare låg gränsvärdet på 20 cm²/kg för flytande biogödsel och 60 cm²/kg för fast biogödsel (>20% TS). Från 2020 är gränsvärdet sänkt till 10 cm²/kg respektive 30 cm²/kg.

Synliga föroreningar är inte jämnt fördelade i biogödseln, vilket är en utmaning vid provtagning. För att få ett representativt mått på innehåller av synliga föroreningar så baseras gränsvärdet på ett glidande medelvärde från de tolv senaste månadsproven. I Tabell 6 redovisas synliga föroreningar i flytande biogödsel 2020. Samtliga anläggningar klarar gällande gränsvärde. Under 2020 producerades ingen certifierad fast biogödsel, varför data över förekomst av synliga föroreningar i fast biogödsel inte finns registrerat i Avfall Web.

Tabell 6. Synliga föroreningar i flytande biogödsel 2019

Synliga föroreningar	Flytande biogödsel (cm ² /kg)
Antal anläggningar	22*
Medelvärde	2,2
Medianvärde	1,1
Maxvärde	7,9
Minvärde	0
Gränsvärde medelvärde (cm ² /kg våtvikt)	10

*fyra anläggningar har inte rapporterat vilket förklarar att redovisningen baseras på 22 i stället för 26.

³ <https://www.avfallsverige.se/fakta-statistik/certifierad-atervinning/>

3. Biogödsel i ekologisk produktion

Intresset för ekologiska livsmedel är stort och för att möta efterfrågan behövs därför gödselmedel som är godkända för användning i ekologisk produktion. År 2017 fattade riksdagen beslut om en nationell livsmedelsstrategi som bland annat innehåller mål om ökad andel ekologisk odling samt ökad konsumtion av ekologiska livsmedel i offentlig verksamhet.

Biogödsel som innehåller godkända substrat får användas i ekologisk produktion. Inom KRAV-certifierat lantbruk krävs för vissa substrat, till exempel matavfall från hushåll och slakteriavfall, en KRAV-certifiering för att biogödseln ska få användas. För matavfall måste insamlingsystemet godkännas av Jordbruksverket och samrötningsanläggningen ska inneha ett SPCR 120-certifikat. En samrötningsanläggning som rötar till exempel en blandning av stallgödsel från ekologisk produktion med stallgödsel från konventionell produktion kan välja att få biogödseln ”tillåtetbedömd” det vill säga det krävs ingen KRAV-certifiering. Varken certifiering eller tillåtetbedömning behövs om samrötningsanläggningen endast rötar ekologisk stallgödsel, växtmaterial, eller andra enligt KRAV tillåtna substrat.

Mer information om vad som gäller vid användning av biogödsel i ekologisk produktion finns på www.krav.se eller www.biogodsel.se.

Under 2020 var 30 % av den producerade biogödseln godkänd för användning inom ekologisk produktion, enligt de uppgifter som samrötningsanläggningarna matade in i Avfall Web. Sammanlagt har 11 anläggningar uppgett att hela eller delar av deras biogödselproduktion var godkänd för användning i ekologisk produktion under 2020. Viktigt att notera att det finns samrötningsanläggningar som producerar eko-godkänd biogödsel utan att inneha SPCR 120-certifikat samt att det även finns gårdsbiogasanläggningar som producerar eko-godkänd biogödsel. Biogödsel från gårdsbiogasanläggningar ingår inte i de uppgifter som matas in i Avfall Web.

Från den 15 oktober 2021 finns alla tillåtetbedömda jordar, gödselmedel (inkl. biogödsel) och jordförbättringsmedel publicerade på www.insatslista.se. På denna webbplats redovisas även KRAV-certifierad biogödsel.

4. Aktuella omvärldfrågor med koppling till biogödsel

Nedan ges en kort beskrivning av aktuella omvärldfrågor under 2020 med koppling till biogödsel. Många omvärldfrågor berör i första hand biogasproduktionen, men får direkt eller indirekt stor påverkan på förutsättningarna för produktion av biogödsel.

Biogasmarknadsutredningen

I december 2019 redovisade Biogasmarknadsutredningen sitt betänkande SOU 2019:63 Mer biogas! För ett hållbart Sverige. I betänkandet föreslås ett kvantitativt produktionsmål på 10 TWh biogas år 2030, varav 7 TWh från rötning. Detta kan jämföras med dagens cirka 2 TWh biogasproduktion. För att uppnå produktionsmålet föreslås nya ekonomiska styrmedel i form av två stödpaket; stödpaket I och stödpaket II. Regelbundna kontrollstationer rekommenderas för utvärdering och eventuell korrigerande av stödnivåerna.

Stödpaket I består av produktionspremier uppdelat i tre kategorier, som ska kunna kombineras. Förslagen är:

- Gödselgaspremie 40 öre/kWh
- Uppgraderingspremie 20-30 öre/kWh
- Förvätskningspremie 10-15 öre/kWh

För stödpaket I lämnas författningsförslag, medan stödpaket II behöver utredas mer.

Betänkandet var på remiss under våren 2020 och av de cirka 120 remissvar som inkom så var den absoluta majoriteten i huvudsak positiva till utredarnas förslag. Att införa ett långsiktigt produktionsstöd i Sverige skulle ge de svenska biogasproducenterna en förbättrad konkurrenskraft gentemot importerad, dubbelsubventionerad, biogas. Ur ett biogödselperspektiv är det positivt om den svenska biogasens konkurrenskraft ökar och lönsamhet stärks.

I september 2020 aviserade regeringen en förlängning av det tillfälliga biogasstöd som infördes första gången 2018. Avfall Sverige, och övriga branschrepresentanter, välkomnade förlängningen med har tydligt pekat på behovet av ett permanent långsiktigt stöd i enlighet med biogasmarknadsutredningens förslag.

Obligatorisk utsortering av bioavfall

EU:s medlemsstater ska, enligt EU:s avfallsdirektiv, senast den 31 december 2023 säkerställa att bioavfall antingen separeras och materialåtervinns vid källan eller samlas in separat för materialåtervinning. Kompostering och rötning utgör materialåtervinning om växtnäringen i avfallet nyttiggörs. Kravet omfattar allt bioavfall, det vill säga både avfall som genereras av hushåll och av yrkesmässiga verksamheter. I avfallsdirektivet avses med bioavfall biologiskt nedbrytbart trädgårds- och parkavfall, livsmedels- och köksavfall från hushåll, kontor, restauranger, grossister, matsalar, catering och detaljhandelslokaler och jämförbart avfall från livsmedelsindustrin.

I slutet av 2020 fick Naturvårdsverket i uppdrag att förslå hur EU-kravet om bioavfall ska genomföras i svensk lagstiftning. Uppdraget ska redovisas i augusti 2021.

EU-kravet kommer att leda till en ökning av substrat för biogödselproduktion genom att det främst är rötning som förekommer i Sverige. Kompostering av park- och trädgårdsavfall är vanligt förekommande, men för matavfall och annat lättnedbrytbart bioavfall är biogas- och biogödselproduktion den i särklass vanligaste återvinningstekniken. Hur stor potentialen är för ökad biogödselproduktion genom mer tillgängligt substrat beror på dels hur EU-kravet kommer att genomföras i den svenska lagstiftningen, dels takten i utbyggnaden av insamlingssystem och slutligen tillgängliga tekniker för till exempel hantering av förpackade livsmedel.

Utredning om ett fossiloberoende jordbruk

I början av 2020 tillsattes en särskild utredare för att föreslå åtgärder och styrmedel för att stödja en utveckling mot ett fossilberoende jordbruk. Uppdraget ska redovisas i februari 2021. Både biogas och biogödsel kan spela en viktig roll för jordbrukets omställning till fossiloberoende.

EU:s metanstrategi

I oktober 2020 presenterade EU-kommissionen en strategi för att minska metanutsläppen. I strategin pekas rötning av bioavfall och stallgödsel ut som några av de viktigaste klimatåtgärderna för att få ner metanutsläppen. Strategin innehåller inga konkreta förslag till styrmedel för att öka rötningen av bioavfall och stallgödsel, men det är ett viktigt dokument i arbetet med andra lagstiftningsförslag och processer till exempel revidering av förnybartdirektivet och taxonomin.

Bilaga 1 - Styrgruppen för Certifierad återvinning 2020

Styrgruppen ska representera branschorganisationer, universitet, forskningsinstitut samt användare av biogödsel och kompost. De ordinarie ledamöterna har rösträtt. Dessutom finns det adjungerade ledamöter som representerar biogas- och komposteringsanläggningar samt kontrollorganet. Även Naturvårdsverket och Jordbruksverket är inbjudna som adjungerade deltagare i styrgruppen.

Styrgruppens medlemmar 2020

Ordförande:	Gustav Rogstrand	RISE
Ledamöter:	Jenny Borling Welin (ersattes från juni av Camilla Mannich Ugglå)	KRAV
	Pia Holmberg	Hasselfors Garden
	Kjell Ivarsson	LRF
	Teréz Palffy (ersattes från april av Caroline Steinwig)	Avfall Sverige
	Mikael Pell (vice. ordf.)	SLU
	Daniel Tamm	RISE
Adjungerade:	Anders Hedenstedt	RISE
	Katarina Hansson	Sysav
	Bertil Hult	Gasum
	Johanna Nilsson	RISE
	Sören Nilsson Påledal	Tekniska verken i Linköping
	Tore Sigurdsson	C4Energi/Kristianstad Biogas
	Frida Vilhelmsson Skandevall	RISE
Sekretariatet:	Hans Augustinsson och Agnes Hellgren	Hushållningssällskapet Östergötland

Bilaga 2 - Samrötningsanläggningar med SPCR 120-certifierad biogödsel

Samrötningsanläggningar med SPCR 120-certifierad biogödsel, per 31 december 2020

Anläggning (kommun)	Certifikat-nummer	Producerad mängd biogödsel 2020 (ton våtvikt)
Biogasbolaget i Mellansverige AB (Karlskoga)	SC0050-19	71 898
Biond Production Helsingborg AB (Helsingborg)	361301	138 726
Biond Production Sävsjö AB (Sävsjö)	SC1368-11	64 851
Borås Energi och Miljö AB (Borås)	367202	26 052
Brogas AB (Visby)	SC1062-17	88 464
E.ON Biofor Sverige AB (Upplands-Bro)	SC0252-18	31 552
Falkenbergs Biogas AB (Falkenberg)	SC0165-09	164 532
Gasum AB (Trelleborg)	SC0564-14	119 194
Gasum AB (Katrineholm)	SC0092-17	62 632
Gasum AB (Lidköping)	SC0299-13	86 984
Gasum Västerås AB (Västerås)	SC0187-18	69 034
Gasum AB (Örebro)	SC0300-13	47 938
Gästrike Ekogas AB (Gävle)	SC0841-17, SC0644-18	15 127
Härnösand Energi & Miljö AB (Härnösand)	SC1418-17	3 253
HZI Jönköping Biogas AB (Jönköping)	C900271	27 872
Kalmar Biogas AB (Kalmar)	492501	22 348
Kristianstads Biogas AB (Kristianstad)	356501	105 654
More Biogas Småland AB (Kalmar)	SC0010-15	92 496
Scandinavian Biogas Södertörn AB (Huddinge)	SC0714-16	20 754
Skövde Biogas AB (Skövde)	SC0695-12	58 112
Söderåsens Bioenergi AB (Bjuv)	SC0513-11	46 315
Södra Hallands Kraft Biogas AB (Laholm)	398501	42 824
Tekniska verken i Linköping AB (publ) (Linköping)	357201	120 700
Uppsala Vatten och Avfall AB (Uppsala)	363301	61 697
VafabMiljö kommunalförbund (Västerås)	447601	28 979
Vårgårda Herrljunga Biogas AB (Vårgårda)	SC0514-15	78 760

Adress Baltzarsgatan 25, 211 36 Malmö
Telefon 040-35 66 00
E-post info@avfallsverige.se
Hemsida www.avfallsverige.se